

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

10.04.2025 nr 1-12/353-2

Laulu- ja tantsupeoseaduse eelnõu (598 SE)

Kultuuriministeerium teeb ettepaneku mitte toetada Isamaa fraktsiooni 17. märtsil 2025. a algatatud laulu- ja tantsupeoseaduse eelnõu (598 SE).

Kultuuriministeeriumi hinnangul on laulu- ja tantsupeoseaduse eelnõus (598 SE) toodud laulu- ja tantsupeo eesmärk ja staatus ning korralduslikud küsimused olulised, kuid need ei ole teemad, mis vajaksid õiguslikku reguleerimist seaduse tasandil.

Riigikogu 12.11.2020 otsusega kiideti heaks õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030¹. Nimetatud dokumendi punkti 6 kohaselt seatakse sihiks, et aasta-aastalt väheneb õigusloome regulatiivne koormus tuntavalt. Selle saavutamiseks ei algatata uusi eelnõusid kergetähtselt. Uued normid kavandatakse õige tasandi õigusakti ja üksnes siis, kui nende vajalikkus on veenvalt põhjendatud. Õigusliku reguleerimisega probleemide lahendamine on viimane abinõu, enne seda kaalutakse teisi võimalusi. Lahenduste väljapakkumisel hoidutakse ülereguleerimisest ja liigsest kiirustamisest.

Kultuuriministeeriumis alustati laulu- ja tantsupeo liikumist puudutavate probleemide kaardistamist aastal 2020 ning seati eesmärk koostada ka laulu- ja tantsupeo seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsus, kui tõstatatud probleeme saab lahendada üksnes õigusakti tasandil. Laekunud probleemküsimuste hindamisel leiti, et seaduse tasandil sekkumist vajavaid probleeme ei ole.

2021. aastal koostati Kultuuriministeeriumi tellimusel analüüs laulu- ja tantsupeoliikumise järjepidevuse tagamise kohta². Analüüsi tutvustati 2021. aasta 2. detsembri kabinetinõupidamisel. Analüüsis toonitatakse, et laulu- ja tantsupeod nõuavad kõigi asjasse puutuvate osaliste koostööd ning vastutuste jaotamist ja teadvustamist.

Jätkuvalt oleme aga seisukohal, et tõstatatud probleemid ei eelda sekkumist seaduse tasandil.

1. Eesti Vabariik, kelle nimel teostab asutajaõigusi Kultuuriministeerium, on asutanud Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse, kelle põhikirjaline eesmärk on tagada Eesti laulu- ja tantsupeo ning noorte laulu- ja tantsupeo kui tsüklikult kulmineeruvate kultuurisündmuste protsessipõhine ja jätkusuutlik toimimine, laulu- ja tantsupidusid ettevalmistava õppeprotsessi süsteemne toimimine ning laulu- ja tantsupidude kõrge tase.

Lähtudes laulu- ja tantsupeo traditsioonist, mis on kujunenud 150 aasta jooksul, korraldab Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA noorte laulu- ja tantsupidusid ning üldlaulu- ja tantsupidusid kümne aasta jooksul neljal korral. Iga laulu- ja tantsupidu on ainulaadne kunstiline tervik, mis luuakse ligikaudu kolme aasta jooksul. Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA kannab organisatsioonina edasi ainulaadset aastakümnete pikkust kogemust,

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/317112020002>

² <https://kul.ee/kultuurivaartused-ja-digitaalne-kultuuriparand/rahvakultuur/laulu-ja-tantsupeoliikumise-toetamine>

mis tagab laulu- ja tantsupidude professionaalse ja protsessipõhise korraldamise mõtestatud, arusaadava ja kindla tegevuskava alusel.

Paljud laulu- ja tantsupeoseaduse eelnõu (598 SE) sätestatud teemad on oma olemuselt korralduslikud, mis on hetkel kaetud Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse põhikirjas toodud sihtasutusele pandud ülesannetega. Sihtasutust rahastatakse Kultuuriministeeriumi kaudu (2025. a 0,7 mln eurot, 2024. a 0,8 mln eurot). 2025. a laulu- ja tantsupeo korraldamiseks on eraldatud 3,5 mln eurot.

2. Laulu- ja tantsupeoseaduse eelnõus (598 SE) reguleeritakse muuhulgas ka rahastamist nii laulu- ja tantsupeo korraldamiseks kui pidude vahelisel ajal. Märkime, et kultuuriminister on riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel kehtestanud mitmed toetusmeetme määrad:

1) Eesmärgiga väärtustada laulu- ja tantsupeo liikumises osalevate kollektiivjuhtide tööd, tagada juhendajale tänapäeva ootustele vastav töötasu ja sotsiaalsed garantiid ning laulu- ja tantsupeoliikumise protsessi jätkusuutlikkus on kultuuriministri 12.01.2021 määrusega nr 1 kehtestatud „Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide juhendajate tööjõukulu toetuse määramise tingimused ja kord“³. Kultuuriministeeriumi eelarves on antud meetme rakendamiseks 2,6 mln eurot.

2) Kultuuriministri 11.05.2021 määruse nr 16 „Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide toetamise määrus“⁴ alusel toetatakse laulu- ja tantsupeoliikumises osalevaid kollektiive. Toetuse andmise eesmärk on tagada UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud laulu- ja tantsupidude traditsiooni kestmine ja arendada laulu- ja tantsupeo liikumises osalevate kollektiivide tegevust kvalifitseeritud juhendaja ja püsiva organisatsiooni toetamise kaudu.

3) Kultuuriministri 13.02.2019 määrusega nr 5 on kehtestatud „Rahvakultuuri valdkonna partnerorganisatsioonide toetamise tingimused ja kord“⁵. 2004. a määrust muudeti ja muudatustega on sätestatud riigi ootuseid partneritele tegevustoetuse saamisel. Selle eesmärgiks on partnerite suurem kaasamine kultuuri arengukava strateegiliste eesmärkide elluviimisele, sh panustamisele laulu- ja tantsupeo liikumise kindlustamisel.

4) Kultuuriministri 23.10.2023 määrusega nr 23 „Maakondlike ja maakondade üleste laulu- ja tantsupidude toetamise tingimused ja kord“⁶ kehtestatud toetusmeetme eesmärk on pakkuda laulu- ja tantsupeo liikumises osalevate kollektiivile valdkondlikke väljundeid üleriigiliste laulu- ja tantsupidude vahelisel perioodil.

3. Märiline on üldlaulu- ja -tantsupeo ning noorte laulu- ja tantsupeo toimumise päevade nimetamine 07.12.2022 vastu võetud seadusmuudatusega lipupäevadeks.

4. 22.02.2023 vastu võetud muinsuskaitseaduse muutmise seadusega loodi rahvakultuuri andmekogu. Andmekogu eesmärk on koguda ja töödelda andmeid laulu- ja tantsupeo korraldamiseks. Lisaks annab andmekogu uusi lisavõimalusi laulu- ja tantsupeo liikumisega seonduvate protsesside analüüsimiseks nii KOVides kui maakondades. Rahvakultuuri andmekogu valmimise tähtajaks on 2025. a lõpp.

5. Koostöös Eesti Rahvakultuuri Keskusega (ERK) hakati 2022.a välja töötama kohalike omavalitsuste kultuuriametnike pädevuste tõstmise arenguprogrammi, milles oli oluline koht laulu- ja tantsupeo liikumise väärtustamisel. Arenguprogramm käivitus 2023. aastal. Meie olulisemateks sõnumiteks on laulu- ja tantsupeo liikumise väärtustamine KOV tasandil, arengu- ja tegevuskavadesse laulu- ja tantsupeo liikumisse panustamise ning toetamise sisse kirjutamine ning rakendamine.

6. Laulu- ja tantsupeo taristu toetamine. 01.02.2017 sõlmisid MTÜ Eesti Spordiselts Kalev, Tallinna linn ja Kultuuriministeerium koostöölepingu Kalevi keskstaadioni rekonstrueerimiseks. Linn, MTÜ ja riik

³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/112072022008>

⁴ <https://www.riigiteataja.ee/akt/124032023013>

⁵ <https://www.riigiteataja.ee/akt/105122024003>

⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/124102023005>

leppisid koostöölepingus kokku, et staadion jääb spordifunktsiooni täitmise kõrval ka tantsupidude toimumise paigaks ning staadioni rekonstrueerimisel arvestatakse muuhulgas tantsupidude korraldamisest tulenevate nõuetega. MTÜ ja riigi vahelise investeringulepinguga lepidi muuhulgas kokku, et MTÜ kohustub võtma arvesse ELT SA üleriigiliste tantsupidude pikaajalist tegevusplaani ja nende korraldamiseks vajalike tingimuste loomist, võimaldamaks staadionil tantsupidude toimumist vastavalt eelmainitud koostöölepingule. Staadioni kasutamise põhimõtted on notariaalselt lepitud kokku 10.12.2021. Seaduse tasandil antud teemade lahendamisse sekkumine ei ole vajalik.

Kalevi keskstaadioni rekonstrueerimine toimus perioodil 2017-2021 koostöös Tallinna linnaga (mõlema osakaal 50%). Riigi toetus rekonstrueerimisse oli 3,87 mln eurot. Lauluväljaku üksikute objektide renoveerimine on samuti toimunud koostöös Tallinna linnaga. Riigi toetus perioodil 2017-2023 oli 823 226 eurot.

7. Laulu- ja tantsupeo liikumise rahastamisel tegeletakse osalejate endi panuse tõstmise suunal järgides kolme samba põhimõtet: osaleja, KOV ja riik. Märgime siinjuures, et vaatamata kärbetele valdkonnas on jäänud muutmata laulu- ja tantsupeo korraldamise toetus ja juhendajate palgatoetus. Erinevate toetuste maht oli 2024. a kokku ca 4 694 830 eurot. 2025. a lisanduvad summale selle aasta peo ettevalmistus- ja korralduskulud (3,5 mln eurot).

Kokkuvõtvalt märgime, et laulu- ja tantsupeoseaduse eelnõus (598 SE) toodu on kaetud 150 aasta jooksul väljakujunenud traditsioonidele tugineva praktikaga (Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse igapäevane töö), erinevate toetusmeetmetega ja koostöölepetega. Lisaks on eelnõus deklaratiivseid norme ja need ei ole meie õigussüsteemis heaks tavaks. Uued normid kavandatakse õige tasandi õigusakti ja üksnes siis, kui nende vajalikkus on veenvalt põhjendatud. Mõõname, et laulu- ja tantsupeo liikumises on probleeme, kuid need on lahendavad valdkondlike kokkulepete, toetusmeetmete, arendusprogrammide ja KOV teadlikkuse tõstmise kaudu. Kindlasti aitaks valdkonda ka rahastuse suurendamine. Seega leiame, et uue õigusakti väljatöötamine ei ole vajalik ja põhjendatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Heidy Purga
minister

Eino Pedanik 628 2227
eino.pedanik@kul.ee